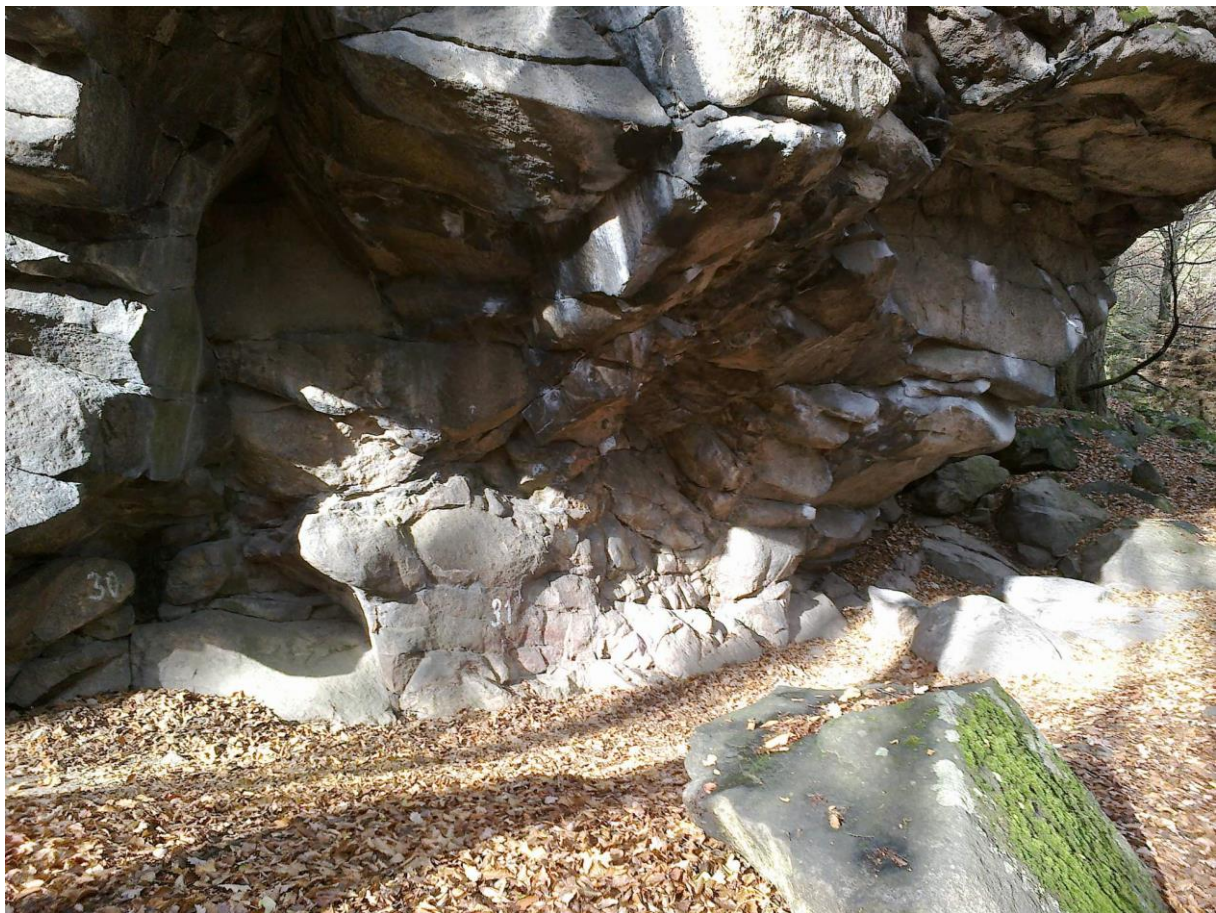

7.11.2021 – Bratčice – NS Tisá skála (za Čáslaví)

Je neděle a náš den k výletům. Našla jsem nenáročnou naučnou stezku za Čáslaví – jmenuje se NS Tisá skála. Protože je ráno ještě dost zima (u nás -3), vyjíždíme až něco po deváté hodině. Objíždíme Čáslav a kolem půl jedenácté již hledáme místo k zaparkování v obci Bratčice. Dost marně - před domy je všude upraveno a žádný volný prostor. – jen park . Tak projedeme obcí a stavíme až u lesíka- a kupodivu - trefíme se na místo, kde naučná stezka začíná. Je zde první ze tří stejných naučných tabulí. Hned u prvního stromu šlápnu do psího exkrementu – zvláštní – je to již podruhé, co es mi to podařilo za jeden týden. Doufám, že to za ten hnusný pocit vyváží alespoň kousek štěstíčka. Vyjdeme do lesa jakous takous stezičkou. Značky zde chybí. Je zde jen jediná, která ukazuje směrem ke studánce pod Tisou. Stezka je celá pokrytá spadáným listím a větvemi, ale cesta se za chvíli rozšiřuje. Vidíme již lavičku a za ní kryt nad studánkou. Zvědavě k ní míříme lesem, ale je zcela vyschlá.

Vrchol Tisí skály dosahující výšky 392 m n. m. je zajímavým přírodním úkazem. Tisá skála byla dříve činnou sopkou. Masiv se vytvořil v pradávných dobách prvohor. Geologicky je tvořena masivem tzv. přibyslavické žuly, která se v minulosti těžila ve třech poměrně rozsáhlých lomech severně od Přibyslavic. Tisí skála je cenná hlavně tím, že jde o ryze přírodní geomorfologický výtvar nedotčený činností člověka. Tisí skále se nevyhnuly ani určité historické události. V dobách středověku byla významným bodem Haberské obchodní stezky.

V 17. století zde vedl některá svá kázání utrakvistický kaplan Matouš Ulický popravený 11. září 1627 v Čáslavi pro pobuřování lidu proti feudální vrchnosti na Čáslavsku a Kouřimsku.

Na počátku 20. století se pod Tisí skálou konaly slavnosti a divadelní představení členů bratřických spolků.

Od studánky se dostáváme stálým stoupáním na krásně upravené místo, kterému vévodí krásně upravená chalupa. Dozvídáme se, že knížata z Auerspergu (majitelé nedalekého zámku Žleby) měla na palouku přímo pod Tisou skálou malý lovecký srub. Dnes slouží jako soukromá chalupa, je pečlivě udržován a stále si zachovává okna v podobě střílen. Pan kníže mohl skládat vysokou pěkně z teplíčka. Zmíněný srub dodává Tisé skále zvláštní kouzlo.

Okolí „záměčku“ - jak ho nazývají na panelech NS - je moc pěkné. Je zde kamenný stůl, ohniště i s připravenými pruty k opékání špekáčků a i listí je odhrabané.

My se vydáváme k vrcholku skály. Šplháme po kamenech – místy je to trochu nebezpečné, protože jsou prohlubeniny mezi balvany zakryté listím. V okolí vrcholu rostou duby, buky či habry, na skalách a sutích je navíc doprovází lípy

Na barevnosti tomuto místu bezpochyby přidává mech, který obrůstá místní malé kamenné moře i skalky.

Za chvíličky jsme na vrcholku skalního masivu. Kdysi nejspíš býval z Tisé skály rozhled daleko do kraje. V duchu romantických úprav bylo v 19. století okolí skály upraveno tak, aby lákalo k výletům či vyjížděním na koni honoraci, dlíci na zámku ve Žlebech. Na vrcholu se nachází vyhlídková budka, nicméně žádný kruhový výhled zde není - až na pár malých průhledů je zarostlý.

Chvíli se na skále rozhlédneme, koukneme do budky a pak opatrně lezeme dolů. Pokračujeme dál po žluté TZ. Hodně rychle sestoupáme až k silnici. A zde to máme již jen asi 200 metrů k našemu zaparkovanému autu. Sjedeme kousek zpět do vesnice Bratčice. A parkujeme na malém plácku u malé říčky. Žije zde 385 obyvatel. První písemná zmínka o obci je z roku 1126. Ve 13. století byla obec majetkem pánů z Bratčic a tito ji v roce 1242 věnovali řádu německých rytířů. V roce 1350 byl v obci postaven Kostel svatého Václava. Kostel má raně gotické jádro a v 16. století byl přestavěn. Hranolová věž byla ke kostelu přistavěna kolem roku 1800. Obcí protéká říčka Brslenka, na horním toku nazývaná také Čáslavka, která je levostranným přítokem řeky Doubravy. Jdeme se projít po vesnici. Nejprve

jdeme po silnici do mírného kopečka, nad posledními domky odbočujeme vlevo. Za chvíli již procházíme po hrázi krásného Pastušského rybníka. Okolí je krásně upravené – i domečky kolem jsou moc pěkné.

Od rybníka trošku vystoupáme a ocitneme se na upraveném náměstíčku. Stojí zde kostelík sv. Václava.

Projedeme se kolem kostela a vzadu vidíme nádherné gotické základy.

Za kostelíkem opět klesáme kolem místního obecního úřadu zpět k Brslenskému potoku.

Ten v tomto úseku velkým spádem proráží žulové balvany a vytváří drobné kaskády a dokonce jeden skutečný 1 m vysoký vodopád. Ten končí u Pernerova mlýnu. Jedná se o barokní mlýn z 18. století. Na budově mlýna byla umístěna pamětní deska věnovaná místnímu slavnému rodákovi ing. Janu Pernerovi (1815 - 1845)- staviteli první císařské železné dráhy v Čechách. Jan Perner byl významným železničním stavitelem. A je o něm zajímavé čtení.

Malý Jan nebyl ve škole zprvu žádný génius, ale Pražskou Polytechniku vystudoval už s vyznamenáním. Rodiče jeho plánům moc nakloněni nebyli. První syn Pernerových se měl stát mlynářem. Jenže, klukovské sny ani pokrok nezastavíš. Bylo nad slunce jasné, že úřednická práce kdesi na Jičínsku mladého Jana neudrží. Železná silnice, to byla výzva! Když se díky svému učiteli Gerstnerovi Jan Perner dozvěděl o náboru techniků na stavbu železnice v Rusku, dlouho neváhal. Cestou si ještě stačil zajet do Anglie a potrást rukou se samotným Georgem Stephensonem. Ruská mise ale netrvala příliš dlouho, snad i kvůli poněkud ráznější Pernerově povaze. Stejně dobře věděl, že se doma připravuje „Ferdinandka.“ Tedy Severní dráha císaře Ferdinanda, první řádná parní železnice v habsburské monarchii.

Vedla z Vídně až do Polska. Mladý inženýr se při stavbě úseku mezi Břeclaví a Brnem osvědčil a stejně tak i při projektování trasy do Osvětimi. A tak se v roce 1842 Jan Perner stal vrchním inženýrem c.k. rakouských státních drah. To už měl ale plán, jak Prahu spojit s Vídní.

Na rozdíl od konkurenčních návrhů byla Pernerova varianta Severní státní dráhy nejdelší. Ale cesta Polabím se zdála být výhodná. Jan Perner jí natolik věřil, že zaúkoloval svoji rodinu, aby skoupila některé pozemky nebo dřevo. Tuto trasu z Olomouce do Prahy přes Pardubice císař nakonec schválil.

Socha Pnera před nádražím v Pardubicích

Jana Pnera čekala výstavba téměř 250 kilometrů železnice, tří tunelů a 26 nádraží.

Měl k dispozici 20 000 dělníků, kteří ale v podstatě měli jen krumpáče a lopaty. Jan Perner vše stihl za necelé tři roky, k tomu navíc ještě v předstihu projektoval úsek dráhy z Prahy do Drážďan nebo lokaci pražského nádraží. 20. srpna 1845 Jan Perner nastoupil v Olomouci na lokomotivu "Böhmen" a užíval si slavnostní jízdu na své trati 010. Vlak provázely dělové salvy a hlavně davy nadšených lidí všude po cestě. Praha byla na nohou. Vždyť na nové nádraží, dnešní Masarykovo, přijel první vlak. S hlavou plnou plánů o pár dní později Jan Perner ještě kontroloval novou trať. Cestou z Moravy projel choceňským tunelem a ze stupátka vagonu se ohlédl na jeho portál. Hlavou narazil do sloupku. Osudně. Ještě stačil dojet do Pardubic k rodičům, ale druhý den, 10 září 1845 třicetiletý Jan Perner svému zranění podlehl. Na jeho pohřeb z Prahy vyjel zvláštní vlak. Jan Perner byl jeden hlavních průkopníků naší železniční dopravy. Dával směr kolejím, ale současně i dějinám. Města, která protнула jeho dráha, se začala díky dopravním možnostem velmi rychle rozvíjet. I když projíždíme moderním koridorem, míváme historické památky jeho doby. Například železniční výpravní budova v Ústí nad Orlicí – město si zachovalo jako jediné na trase svoji původní podobu a k dosud zachovaným Pernerovým stavbám patří i funkční železniční most přes Chrudimku v Pardubicích.

Pernerův mlýn stojí v podstatě u místa. Kde jsme zaparkovaly. A tak opouštíme velice zajímavou vesnici.

Stavíme se v Čáslavi, kde se chceme najíst.

Projdeme si pomalu nádherné náměstí a pak se rozhodujeme pro rychlé asijské bistro.

Jídlo docela dobré, i když prostředí nic moc. Opravdu spíše pro jídlo s sebou domů. Ale žaludky jsou spokojené a my také. Byl to opět moc hezký a zajímavý výlet.